

פרד ורגאס "הצבא הזועם"

פרד ורגאס "הצבא הזועם" (תרגמה מצרפתית)
מיכל ספיר), הוצאת כתר - 2015, 399 עמ'.

הסיפור נפתח בתלונה משונה. אלמנה קשישה מכפר צרפתי נידח מגיעה לפריז במיוחד כדי להיפגש עם רב-פקד אַדמֶסְבֶּרג. בכפרה קיימת אגדה על פיה צבא רפאים, הידוע בשם "הצבא הזועם", לוקח את נשמות החוטאים לגיהנום. אנשים שנראו בקרבתו, אחת דתם למות. ואיך יודעים מי החוטא הצפוי לעונש? ישנם אלו המסוגלים לחזות את הצבא והאנשים מסביבו, ואם 'חוזים' אלו רואים זאת, דין החוטאים נחרץ. בתה של אותה קשישה, שהיא בעלת מוניטין של 'חוֹזָה', ראתה ארבעה אנשים מהכפר נלקחים על ידיו. מהם לטענתה זיהתה שלושה אך לא הצליחה לזהות את הרביעי. כל אנשי הכפר חוששים כי הם אותו רביעי. בהמשך לכך נמצאה גופתו של אחד מהשלושה ותושבי הכפר נכנסו לבהלה. וכמובן במקרים אלו, הרציחות לא נפסקות.

רב פקד אדמסברג ממשטרת פריז איננו יכול לבוא לעזרתה משום שכרגע הוא עוסק בחקירת מותו המסתורי של תעשיין פריזאי עשיר. חקירה שמואשם בה עבריין קטן שאדמסברג סבור שזה הואשם לנוחיות העבריינים האמיתיים. בנוסף, בכפר המדובר קיימת תחנת משטרה ואדמסברג איננו יכול לחתור תחת סמכותו של מפקדה. אולם בסופו של דבר הוא נקרא לחקירה שתוליך אותו למחוזות

מעניינים ופתרון מפתיע. ובמקביל לסיפור הראשי, ישנן כמה עלילות משנה שבסופו של דבר משתלבות יחד.

אין מדובר בספר מתח קלאסי. דמותו של אדמסברג שהוא גם השוטר 'הכי נמוך בצרפת' שונה מאוד מציפיותינו מקצין משטרה. הוא איננו חושב בצורה לוגית ובהירה כמצופה, אלא במעין חשיבת 'זן'.

את עיקר ממצאיו הוא מגלה תוך כדי הליכה רגלית באופן שאיננו ברור אף לעצמו. פתרונותיו אינטואיטיביים, מקריים, ולעתים גם מוזרים, אך תמיד יפים. הוא לא מציית להירארכיה הפיקודית ולפעמים אף פועל בניגוד מוחלט להוראותיה (ולא תמיד בצדק). גם חייו האישיים מסובכים עד בלתי אפשריים. כך למשל בספר שלפנינו מופיע לפתע בנו שאותו כמעט לא הכיר (בן בגיל 128!). אנשי הצוות העובדים עימו אקסצנטריים לא פחות. הם כוללים את סגנו דנגלאר, אלכוהוליסט למחצה, אך בעל ידע אנציקלופדי כמעט על כל נושא רלוונטי (או לא רלוונטי) בעולם; הבלשית רטאנקור, אישה שחורה וגדולה בעלת כוח פיזי וזריזות בלתי מתקבלת על הדעת; ועוד כמה דמויות חריגות לא פחות. גם אנשי הכפר תימהוניים לא פחות ואפילו יותר. ולכל זה יש לצרף יונה שאדמסברג החליט לפתע לשקם לאחר שילד רשע

התעלל בה וקשר את רגליה.

אבל דווקא בכך יתרונו של הספר. אין מדובר בספר מתח שבו בלש/שוטר עשוי ללא חת גובר על הרעים. הדמויות עגולות, בעלות אישיות ומורכבות כמקובל בין בני תמותה. העלילה ניתנת לפרשנות, איננה חד-משמעית, ואינטליגנטית להפליא. למעשה, ניתן לראות בו ספרות טובה כשהמתח איננו אלא מסגרת ספרותית. נזהיר שהיות ואין זה ספר מתח רגיל, ממילא לא כולם ייהנו מסגנונו. העלילה איטית, משולבות בה תמיד רמיזות לעולם מיסטי הכולל שדים ורוחות, ולא בטוח שאישיותו של אדמסברג תקסום לכולם.

**אין מדובר בספר מתח קלאסי.
דמותו של אדמסברג שהוא גם
השוטר 'הכי נמוך בצרפת' שונה מאוד
מציפיותינו מקצין משטרה. הוא איננו
חושב בצורה לוגית ובהירה כמצופה,
אלא במעין חשיבת 'זן'.**

סופרי המתח הצרפתיים לא זוכים להערכה דומה כמו עמיתיהם הסקנדינבים. מאז ז'ורז' סימנון לא היה סופר מתח צרפתי בין הסופרים המובילים בעולם. פרד וארגס היא הראשונה המתקרבת לכך. פרד וארגס (נ' 1957) הוא שם העט של מחברת ספרי המתח המצליחה ביותר בצרפת. שמה האמיתי הוא **Frédérique Audoin-Rouzeau** שהיגויו בעברית לא ברור (השם פרד בשם העט הוא קיצור של שמה הפרטי, ווראגס נלקח מהסרט 'הרוזנת היחפה' שם שיחקה אווה גארדנר בתפקיד מריה ורגאס).

לאחר לימודי היסטוריה וארכיאולוגיה, פיתחה וארגס קריירה כארכיאולוגית. באמצעות ליקוט מידע מעצמות חיות, חקרה את חיי החברה הכפריים באירופה בימי הביניים. במיוחד התמקדה בתקופת מגפת 'המוות השחור' (1347-1351). את ספרי המתח התחילה כתחביב בצמוד לעבודתה האקדמית, אך עם הצלחתה עברה לכתובה במשרה מלאה. זו

הסיבה שבספריה משולבים חקירות ופענוחים טכניים ומתקדמים, יחד עם מסורות ואגדות מימי הביניים.

זהו ספר המתח הרביעי שלה מסדרת רב פקד אדמסברג שתורגם לעברית. קדמו לו: מקום לא בטוח (2013), עזוב מהר וחזור מאוחר (2010), והאיש ההפוך (2006). אולם אלו הם חלק לא גדול ממכלול יצירתה שכן רק בסדרת אדמסברג ישנם אחד עשר ספרים. שלא לדבר על גיבורים אחרים שלה. סביר להניח שעוד מספרים יתפרסמו בעברית להנאת כולנו. מי שאוהב אחד מספרים, חזקה היא שיאהב את כולם.

העלילה ניתנת לפרשנות, איננה חד-משמעית, ואינטליגנטית להפליא. למעשה, ניתן לראות בו ספרות טובה כשהמתח איננו אלא מסגרת ספרותית.
